

Ministerstwo Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu
Dariusz Mazur

BK-VII.0520.191.2025
Warszawa, 19 maja 2025 r.

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

przedstawiam odpowiedź na interpelację nr 9586 Pani Posłanki Anny Gembickiej i Pana Posła Jarosława Sachajki w sprawie odwołania rzecznika dyscyplinarnego sędziów sądów powszechnych.

Podstawę prawną decyzji Ministra Sprawiedliwości o odwołaniu sędziego Piotra Schaba z funkcji Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych, jak i sędziego Przemysława W. Radzika z funkcji Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych, stanowi art. 112 § 3 *a contrario* ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2024 r., poz. 334) – dalej u.s.p.

W obecnym stanie prawnym, zarówno Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Powszechnych, jak i Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych, mają ustawową czteroletnią i powtarzalną kadencję (art. 112 § 3 u.s.p.), przy czym przepisy ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych nie zawierają normy, która określałaby powody wygaśnięcia kadencji (zaprzestania pełnienia funkcji przed upływem kadencji). Inaczej jest w przypadku piastunów innych podobnych urzędów, np. art. 112 § 8 u.s.p. przewiduje przypadki wygaśnięcia kadencji zastępcy rzecznika dyscyplinarnego przy sędzie apelacyjnym lub przy sędzie okręgowym przed jej upływem (rozwiązanie albo wygaśnięcie stosunku służbowego sędziego; przejście albo przeniesienie sędziego w stan

spoczynku; przeniesienie sędziego na inne stanowisko sędziowskie poza obszarem właściwości odpowiednio sądu apelacyjnego lub okręgowego lub delegowanie go poza ten obszar).

Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Powszechnych jest więc powoływany na czteroletnią kadencję, mającą umocowanie ustawowe. Na treść zasady kadencyjności składają się dwa podstawowe elementy, tj. pierwszy – górny horyzont czasowego urzędowania danego organu lub jego członka, oraz drugi – zapewnienie określonego poziomu stabilizacji składu osobowego organu (tak: Dominik Łukawiak, Konstytucyjne ramy kadencyjności organów władzy publicznej, RPEiS, marzec 2020, s. 133). Podkreśla się wszakże, cyt.: „prawo musi regulować sytuacje, w których kontynuowanie mandatu przez jego piastunów (pojedynczych lub wszystkich łącznie) jest niepożądane bądź wręcz niemożliwe. Wynika to już choćby tylko z uwzględnienia biologicznych uwarunkowań ludzkiego życia” (D. Łukawiak, op. cit., s. 133). O ile natomiast – jak już wspomniano – w u.s.p. przewidziano sytuacje, w których przed upływem kadencji można odwołać piastunów organów kadencyjnych (por. art. 27 u.s.p. oraz art. 112 § 8 u.s.p.), o tyle nie przewidziano takiej sytuacji co do Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych i jego zastępców. Należy zatem ocenić, jaki charakter ma brak takiego uregulowania. Istotne znaczenie ma okoliczność, że w tej samej jednostce redakcyjnej (przepis art. 112 u.s.p.), w której uregulowano możliwość wygaśnięcia kadencji zastępcy rzecznika dyscyplinarnego działającego przy sądzie apelacyjnym lub okręgowym (powołanego na podstawie art. 112 § 6 i 7 u.s.p.), nie uregulowano wygaśnięcia kadencji Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych i jego zastępców. Mamy więc do czynienia z luką prawną *extra legem* – tj. taką, w której dla danego stanu faktycznego (kwestii prawnej) brak jest normy prawnej (przepisu prawa). Jest to jednocześnie luka swoista, tj. wynika z braku norm (przepisów) prawnych, których ustanowienie nakazują inne normy, w tym przede wszystkim standardy konstytucyjne. Istnienie tej luki wyłączającej *de facto* możliwość odwołania Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych w jakiegokolwiek sytuacji, w tym nawet w przypadku popełnienia przezeń przestępstwa, czy zrzeczenia się stanowiska, jest nie do przyjęcia w demokratycznym państwie prawnym, w którym obowiązują zasady legalizmu, zaufania obywateli do państwa, niesprzeczności systemu prawnego i racjonalności ustawodawcy. Tym samym

art. 112 u.s.p., poddany wykładni prokonstytucyjnej, musi być interpretowany jako przyznający organowi, który powołał Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych i jego zastępców, czyli Ministrowi Sprawiedliwości, kompetencję do odwołania piastunów tych organów, w szczególności w sytuacji, gdy osoby te utraciły podstawowy przymiot sędziowski, czyli nieskazitelność charakteru.

Uzasadnieniem decyzji o odwołaniu sędziego Piotra Schaba z funkcji Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych były, zarówno wszczęte postępowania dyscyplinarne wobec tego sędziego, jak i toczące się postępowania o uchylenie immunitetu i postępowania karne z jego udziałem. Obecnie toczą się cztery postępowania dyscyplinarne, prowadzone przez Rzeczników Dyscyplinarnych Ministra Sprawiedliwości w których przedstawiono sędziemu Piotrowi Schabowi zarzuty dyscyplinarne oraz sześć postępowań przygotowawczych z udziałem sędziego Piotra Schaba, w tym w dwóch wystąpiono do Sądu Najwyższego o zezwolenie na pociągnięcie sędziego Piotra Schaba do odpowiedzialności karnej.

Dodatkowo Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, w sprawie o sygn. akt XP 468/23, nieprawomocnym wyrokiem z 11 kwietnia 2025 r. zasądził od Sądu Okręgowego w Warszawie, na rzecz Igora Tuleyi, kwotę 4.666 zł odszkodowania z tytułu zaistniałego mobbingu, za który, między innymi, miałby odpowiadać sędzia Piotr Schab, kierujący – jako prezes – Sądem Okręgowym w Warszawie, a następnie Sądem Apelacyjnym w Warszawie. Stwierdzony przez Sąd pierwszej instancji mobbing prowadził do stygmatyzacji i naruszenia godności pracownika, sędziego. Jeżeli zostanie to potwierdzone prawomocnym orzeczeniem, to było to działanie szczególnie drastyczne i prowadzone z premedytacją, albowiem trwało ono, mimo prawomocnego i wykonalnego orzeczenia sądu pracy, nakazującego przywrócić sędziego Igora Tuleyi do orzekania.

Mając na uwadze nagromadzenie wszczętych postępowań dyscyplinarnych oraz toczące się postępowania o uchylenie immunitetu i postępowania karne, Minister Sprawiedliwości uznał, że sędzia Piotr Schab utracił legitymację do efektywnego sprawowania funkcji Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych.

Sędzia Piotr Schab, udzielając poparcia kandydatom do nieprawidłowo ukształtowanej KRS, jednoznacznie okazał swoje zaangażowanie w realizację idei upolitycznienia

procedury powoływania sędziów oraz w istotny sposób przyczynił się do demontażu obowiązującego porządku konstytucyjnego i podważenia podstawowych gwarancji niezależności sądownictwa.

Wskazać należy, że niekonstytucyjność i sprzeczność ze standardami międzynarodowymi Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej na mocy ustawy z 8 grudnia 2017 roku o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych ustaw została potwierdzona w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (między innymi wyrok w połączonych sprawach C-585/18, C-624/18, C-625/18), Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (między innymi w sprawie Wałęsa przeciwko Polsce) i polskiego Sądu Najwyższego (między innymi BSA I.-4110-1/20, I KZP 2/22).

Taka ocena obecnej Krajowej Rady Sądownictwa jest także uznawana w orzecznictwie sądów powszechnych i została stwierdzona przez Komisję Wenecką. W wyniku wprowadzonych przez poprzednią większość parlamentarną zmian, 28 października 2021 roku Krajowa Rada Sądownictwa została wykluczona z Europejskiej Sieci Rad Sądownictwa. Uchwałą z 20 grudnia 2023 r. Sejm RP uznał obecną KRS za niezdolną do realizacji nałożonych przez Konstytucję zadań stania na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów ze względu na to, że straciła ona przymiot organu niezawisłego i niezależnego od innych władz. Również uchwała Rady Ministrów z 18 grudnia 2024 roku zawiera to samo stanowisko i podkreśla, że skład obecnej KRS jest niezgodny z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, Traktatem o Unii Europejskiej oraz Konwencją o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z 1950 roku.

Zgodnie z art. 187 ust. 1 Konstytucji RP 15 sędziów zasiadających w Radzie wybierać powinni sędziowie, tak było do 2017 roku. W wyniku zmian na poziomie ustawowym, które nie mogą zmieniać reguł określonych w Konstytucji, poprzednia władza oddała wybór sędziów w ręce Sejmu. Taki sposób jej ukształtowania jest sprzeczny z zasadami niezawisłości sędziowskiej. To z kolei narusza prawo obywatela do sądu w sytuacji, w której sprawę rozpatruje sędzia powołany z udziałem nieprawidłowo ukształtowanej KRS.

Jednocześnie nadmienić należy, że w świetle wyroku TSUE z dnia 5 czerwca 2023 r. w sprawie C-204/21 także wprowadzony na przestrzeni ostatnich kilku lat system

postępowañ dyscyplinarnych sędziów, w tym status rzecznika dyscyplinarnego sędziów sądów powszechnych nie odpowiada standardom międzynarodowym. W związku z tym, trwają intensywne prace nad reformą systemu odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów, a także dotyczące zmiany ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, których celem jest opracowywanie aktów normatywnych o podstawowym znaczeniu dla ustroju sądownictwa i obywateli. Jest to wyraz przywiązania do wartości europejskich, ale także do Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Jest też odpowiedzią na wniosek Komisji Europejskiej z art. 7 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej, a także na orzecznictwo TSUE i ETPCz.

Celem zapewnienia ciągłości funkcjonowania instytucji Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych, obecnie trwa procedura naboru kandydatów z sądów apelacyjnych, sądów powszechnych oraz sądów rejonowych na tą funkcję. Co prawda z przepisu art. 112 u.s.p. wynika, że Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych oraz Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych, powołuje Minister Sprawiedliwości, jednakże w trosce o zapewnienie udziału w tej procedurze środowiska sędziowskiego i przejrzystość procedury, za pośrednictwem prezesów Sądów Apelacyjnych, przekazano sędziom informację o możliwości zgłaszania kandydatur na ręce prezesów Sądów Apelacyjnych w terminie do 16 maja 2025 r. i zwrócono się z prośbą o zaopiniowanie zgłoszonych kandydatur przez właściwe dla kandydata kolegium sądu apelacyjnego, a w przypadku kandydatów z sądów rejonowych lub z sądów okręgowych – przez właściwe kolegium sądu okręgowego oraz nadesłanie zbiorczej listy wszystkich zgłoszonych kandydatur wraz z rekomendacją kolegium sądu apelacyjnego dwóch spośród zgłoszonych kandydatur z obszaru właściwości apelacji – w terminie do 30 maja 2025 r. Minister Sprawiedliwości powoła Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych i jego Zastępcę spośród kandydatur nadesłanych w opisanej wyżej procedurze.

Z wyrazami szacunku

Dariusz Mazur
Podsekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/